

Utlåtande Rotel I (Dnr KS 2019/1983)

Kvalitetssäkra stadens tolkverksamhet

Motion av Peter Wallmark och Martin Westmont (båda SD)

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motionen anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Anna König Jerlmyr anför följande.

Ärendet

Peter Wallmark och Martin Westmont (båda SD) föreslår i en motion att kommunfullmäktige ska besluta om att staden ska anställa egna auktoriserade tolkar för de mest förekommande språkuppdragen, endast anlita auktoriserade tolkar samt genomföra regelbundna stickprovskontroller för att garantera att tolkarna arbetar på ett korrekt sätt och följer de etiska reglerna för uppdraget.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden, socialnämnden, äldrenämnden, överförmyndarnämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd och Kungsholmens stadsdelsnämnd. Överförmyndarnämnden har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret anser att staden genom nuvarande ramavtal kan möta behoven som motionärerna pekar på.

Arbetsmarknadsnämnden delar motionärernas uppfattning att all tolkverksamhet ska utföras professionellt och vara kostnadseffektiv.

Socialnämnden anser att användandet av auktoriserade tolkar bör eftersträvas, men att tillgång på kvalitetssäkrade tolkar bäst tillgodoses genom upphandling av dessa tjänster.

Äldrenämnden delar inte motionärernas uppfattning att staden ska anställa egna auktoriserade tolkar för de mest vanligt förekommande språkuppdragen.

Bromma stadsdelsnämnd bedömer att det befintliga ramavtalet väl fyller de behov som Bromma stadsdelsförvaltning efterfrågar.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd bedömer att kostnaderna för tolkar skulle öka kraftigt om staden skulle bedriva tolkverksamhet i egen regi.

Kungsholmens stadsdelsnämnd anser att det finns skäl att överväga förändringar i rutinen för beställning av tolkupdrag.

Mina synpunkter

Tolkar fyller en mycket viktig funktion inom stadens verksamheter. Det gäller inte minst inom socialtjänsten, där flera av tolkupdragen berör människor i utsatta situationer. Det är således mycket viktigt att tolkarna besitter den kompetens och erfarenhet som behövs, samt har goda kunskaper om stadens verksamheter, för att de ska kunna utföra sitt uppdrag på ett sätt som säkerställer uppfyllande av flera av kommunfullmäktiges mål.

Genom stadens upphandlade ramavtal har staden tillgång till tolkar inom samtliga språk där det finns möjlighet till auktorisering genom Kammarkollegiet. Det ställs krav på tjänsternas kvalitet genom avtalet, såsom att dokumenterade kvalitetssäkringsrutiner ska följas liksom Kammarkollegiets vägledning ”God tolksed”, vilket bland annat innebär en möjlighet att genomföra stickprovskontroller.

Som stadsledningskontoret framhåller i sitt tjänsteutlåtande, är det viktigt att tolktjänster kan erbjudas flexibelt eftersom behovet av vilka språkkunskaper som efterfrågas varierar över tid och måste anpassas efter olika omständigheter. Detta behov kan staden möta genom dagens ramavtal. Utan denna flexibilitet skulle en rättssäker samhällsservice kunna äventyras, vilket jag ser väldigt allvarligt på. Behovet av tolktjänster kan däremot mötas bland annat genom kvalitativ SFI, särskilt efter etableringsfasen. Kunskaper i det svenska språket underlättar integration och ger personer större möjligheter att självständigt ta del av information utan behov av tolk.

Jag vill härvid även nämna att det är behovet av tolk som ska vara avgörande när tolk anlitas, ett krav som regleras i förvaltningslagen. Att begränsa tidsåtgången till tolk på det sätt som motionärerna resonerar kring

skulle innebära att fler kvinnor och män inte fick rätt till en tillgänglig och rättssäker samhällsservice, vilket vore oacceptabelt.

I övrigt hänvisar jag till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Bilaga

1. Reservationer m.m.
2. Motion om att kvalitetssäkra stadens tolkverksamhet

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motionen anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Stockholm den 2 september 2020

På kommunstyrelsens vägnar:
ANNA KÖNIG JERLMYR

Mats Larsson

Reservation anfördes av Peter Wallmark (SD) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Att avslå kommunstyrelsens förslag till beslut
2. Att bifalla motionen

Därutöver vill vi anföra följande:

Med skenande kostnader för tolkar är det vår skyldighet att se över rutinerna för hur vi upphandlar tolkservice med bibehållen kvalitet. Att anställa egna tolkar i de språk som är vanligast förekommande är ett sätt, vidoetolkar är ett annat.

Att behovet av tolktjänster kan mötas genom kvalitativ SFI, särskilt efter etableringsfasen, som finansborgarrådet påpekar är ingenting som fungerar tillfredställande i dagsläget, då inte alla ens går grundkursen. Att goda kunskaper i det svenska språket underlättar integration och ger den enskilda större möjligheter att självständigt ta del av information utan behov av tolk, är självklarheter.

För att uppnå detta måste vi ställa krav om att delta i den undervisning som erbjuds samt koppla det till en tidsbegränsning för tillgång till tolk utan kostnad. Att

nuvarande system med frivillighet att delta i SFI-undervisning kopplat till rättigheten att nyttja tolk utan kostnad och utan tidsbegränsning skapar inga incitament för att lära sig svenska för att bli självständig. Det växande utanförskapet är ett kvitto på att det inte fungerar. Att integrera sig genom att lära sig språket och därmed minska sitt behov av tolk måste ytterst vara den enskildes ansvar, inte kommunens.

Så länge reglerna ser ut som beskrivet ovan är det vår skyldighet att säkerställa att kommunens tolkkostnader ses över för att hållas så låga som möjligt utan att kvaliteten påverkas.